

Nr 184.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften, m. m.; given Stockholms slott den 19 mars 1954.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften; samt
- 2) förordning om visst undantag från stämpelplikt enligt förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften m. m.

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Förslag

till

**förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914
(nr 383) angående stämpelavgiften.**

Härigenom förordnas, att 3, 7, 8 och 9 §§ samt 10 § 2 mom., 24 §, 34 § 3 mom. och 47 § 6 mom. förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

3 §.

I avseende på expeditionernas förseende med stämpel gäller, med de här nedan i 6 och 7 §§ nämnda undantag och med iakttagande av vad i 4 § stadgas om inteckningskontrollstämpel, denna tariff.

	1 Avd.		2 Avd.		3 Avd.		4 Avd.		5 Avd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
----- <i>Bevis</i> om uppehållstillstånd för utlänning tecknat å pass eller annan legitimations- handling: ----- för vistelse — — — över tre må- nader	12	—	—	—	12	—	12	—	12	—
» om bosättningstillstånd för utlänning	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—
» om giltighet av bosättningstillstånd..					fritt					
» om arbetstillstånd — — — — —										
----- <i>Redovisningshandling</i> beträffande arvsmedel, — — — svenskt sjöfolk.										
<i>Register</i> , bestående av avtryckskort, som rekvireras av vederbörande kommun eller landsting					fritt					
som eljest begäres: för varje påbörjat 10-tal kort	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
<i>Resedokument</i> för flykting; — — — — —										

7 §.

Från stämpelavgift — — — kronan befriad.
Dessutom äro — — — och överförmyndare.

¹ Senaste lydelse se beträffande 3 § 1952:318, beträffande 7 § 1953:357, beträffande 8 § 1952:318, beträffande 9 §, 10 § 2 mom., 34 § 3 mom. och 47 § 6 mom. 1921:394 samt beträffande 24 § 1947:538.

Expedition, som — — — från stämpel.

Frihet från — — — i ärenden angående arbetarskyddslagstiftningens tillämpning, vilka handläggas av arbetarskyddsstyrelsen eller yrkesinspektionen; i ärenden, som handläggas av riks försäkringsanstalten eller försäkringsrådet; i ärenden, som handläggas hos fiskevärderingsnämnd; — — — förvärva jordbruksfastighet.

Konungen äger — — — utländska hamnar.

8 §.

Följande enskilda — — — nedan stadgas.

Förvärv av fast egendom i enlighet — — — fast egendom.

Förvärv av fast egendom genom fusion enligt 175 § lagen om aktiebolag; fångeshandling därå; lika med avhandling om Byte av fast egendom.

Förvärv av fast egendom genom fusion enligt 174 § samma lag eller 96 § lagen om ekonomiska föreningar är från stämpel fritt.

Förvärv av fartyg (pråm) till värde av minst 6 000 kronor eller lott i sådant fartyg genom fusion enligt 175 § lagen om aktiebolag; lika med Byte av fartyg (pråm).

Förvärv av fartyg genom fusion enligt 174 § samma lag eller 96 § lagen om ekonomiska föreningar är från stämpel fritt.

Förvärv av fast egendom genom skifte — — — fast egendom.
 -----

9 §.

Stämpel till — — — slutat är.

Då lagfart sökes å fång, som skett genom inrop å exekutiv auktion eller genom fusion eller skifte eller på grund av tillskott eller i enlighet med gällande författningar om jords eller lägenhets avstående för allmänt behov eller om avledning av vatten, skall dock stämpeln av lagfartssökanden ensam gäldas. Vid förvärv av fartyg genom fusion eller skifte eller på grund av tillskott skall förvärvaren ensam gälda stämpeln. Likaledes skall vid köp av fartyg genom inrop å exekutiv auktion köparen ensam betala stämpeln.

10 §.

2. Vid köp — — — verkliga värde.

Vid byte av fartyg, vid förvärv av fartyg genom fusion eller skifte eller på grund av tillskott samt vid köp av fartyg, där köpeskillingen icke kan läggas till grund för stämpelberäkningen, skall stämpelavgiften beräknas å det värde, vartill fartyget uppskattas enligt intyg av trovärdiga, med saken förtrogna män.

Vad sålunda — — — i fartyg.

24 §.

Beläggningsstämplar anbringas — — — limmade sidan.

Stämpel till avtryckskortregister skall åsättas särskild handling, med vilken registret överlämnas till beställaren. Sådan handling skall innehålla uppgift angående det antal kort registret omfattar.

34 §.

3. Vad i mom. 1 och 2 är stadgat beträffande köp av fartyg äger motsvarande tillämpning med avseende å byte av fartyg samt förvärv av fartyg genom fusion enligt 175 § lagen om aktiebolag eller skifte eller på grund av tillskott.

47 §.

6. Om köpare av registreringspliktigt eller eljest registrerat fartyg till värde av minst 6 000 kronor eller av lott i sådant fartyg underlåter att inom stadgad tid anmäla fånget till inskrivning i fartygsregistret och därigenom föranleder, att stämpelavgift för fånget icke i behörig ordning erlägges, böte ett belopp, motsvarande den stämpel, varmed anmälan skolat fördes, dock minst tjugufem kronor. Lag samma vare för den, som genom byte, fusion enligt 175 § lagen om aktiebolag eller skifte eller på grund av tillskott blivit ägare av fartyg, som här sägs, eller av lott däri.

Om säljare och köpare av icke registreringspliktigt och i fartygsregistret icke infört fartyg till värde av minst 6 000 kronor eller av lott i sådant fartyg underlåta att förse den i 34 § 2 mom. omförmälda anmälan vid dess ingivande till vederbörande landsfiskal eller stadsfiskal med stadgad stämpel, böte vardera hälften av den felande stämpelns belopp, dock vare minsta bot tjugufem kronor. Lag samma vare för dem, som träffat avtal om byte av fartyg, som här sägs, eller av lott däri, eller om förvärv av dylikt fartyg eller lott däri genom fusion enligt 175 § lagen om aktiebolag eller skifte eller på grund av tillskott.

Där säljare och köpare av fartyg, varom i andra stycket av detta moment är sagt, eller av lott i sådant fartyg underlåta att inom tid och på sätt, som i 34 § 2 mom. stadgas, om det upprättade avtalet göra anmälan, böte vardera ett belopp, motsvarande den stämpel, varmed anmälan skolat fördes, dock vare minsta bot för en var av dem tjugufem kronor; och gäller vad här är stadgat i tillämpliga delar även med avseende å dem, vilka med varandra träffat avtal om byte av fartyg, som här sägs, eller av lott däri, eller om förvärv av dylikt fartyg eller lott däri genom fusion enligt 175 § lagen om aktiebolag eller skifte eller på grund av tillskott.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1954, dock att den nya bestämmelsen i 7 § angående ärenden, som handläggas av försäkringsrådet och riksförsäkringsanstalten, skall träda i kraft den 1 januari 1955.

Förslag

till

förordning om visst undantag från stämpelpikt enligt förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften m. m.

Härigenom förordnas som följer.

Därest obligation, tillhörande sådana lån, som upptagits av finska staten, Helsingfors stad, Åbo stad eller Industri- och Hypoteksbanken i Finland och som omfattas av bestämmelserna i överenskommelsen den 17 november 1949 mellan Sverige och Finland angående betalning av vissa till Finland lämnade svenska krediter utbytes eller förses med påstämpling om förändring av betalningsvillkoren i enlighet med bestämmelserna i nämnda överenskommelse, skall stämpelpikt i anledning därav icke äga rum jämlikt förordningarna den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften och den 6 november 1908 (nr 129 s. 1) angående särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Konungen äger meddela de närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpningen av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 mars
1954.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med cheferna för utrikes-, justitie-, försvars- och socialdepartementen anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, fråga om *vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften m. m.* och anför därvid följande.

I. Ändringar i anledning av ny utlänningslag.

För årets riksdag har genom proposition (nr 41) framlagts förslag till ny utlänningslag. Genom den föreslagna lagen, vilken är avsedd att träda i kraft den 1 juli 1954, införes en ny form av tillstånd för utlänning att uppehålla sig i riket, bosättningstillstånd. Sådant tillstånd medför rätt att inresa och att utan tidsbegränsning vistas i riket. Den som innehar bosättningstillstånd äger uppehålla sig i riket även om han icke är försedd med pass. Förordnande om skyldighet att inneha arbetstillstånd skall icke gälla utlänning, som innehar bosättningstillstånd. Bosättningstillstånd meddelas av den centrala utlänningsmyndigheten.

Bosättningstillstånd må återkallas om utlänningens bosättning här upphör. Då det därför kan föreligga ovisshet, huruvida utfärdat bosättningstillstånd alltjämt gäller, kommer att i administrativ ordning utfärdas bestämmelser om att utlänning som åberopar bosättningstillstånd jämväl skall förete bevis om att tillståndet alltjämt är gällande. Sådant bevis avses gälla högst ett år.

I anledning härav torde under 3 § stämpelförordningen böra upptagas bevis om bosättningstillstånd för utlänning respektive om giltighet av bosättningstillstånd. Förstnämnda bevis synes böra beläggas med en stämpelavgift av 20 kronor. Bevis om giltighet av bosättningstillstånd bör däremot vara fritt från dylik avgift.

II. Vissa ändringar beträffande avtryckskortregister.

Enligt 3 § stämpelförordningen gäller, att av länsbyrå för folkbokföringen upprättat, av avtryckskort bestående register, som rekvireras av vederbörande kommun eller landsting, är fritt från stämpel. För register som eljest begäres utgör stämpelavgiften 1 krona för varje påbörjat 10-tal kort, vilken avgift upptagits i kolumnen för myndigheter, hänfödda till tredje avdelningen. Stämpel till avtrycksregister, upprättat av länsbyrå för folkbokföringen, skall enligt 24 § 2 st. åsättas särskild handling, med vilken registret överlämnas till beställaren.

Länsbyrå för folkbokföringen är enligt 56 § folkbokföringsförordningen vederbörande länsstyrelse. Hos länsbyrå föres av tryckplåtar för adresseringsmaskiner bestående register över fastigheter och personer, tryckande register, avsedda att användas för tryckning av bl. a. avtryckskort. Enligt nyssnämnda författningsrum må emellertid Kungl. Maj:t beträffande viss stad förordna att tryckande register, såvitt angår staden, skall föras hos den lokala skattemyndigheten. Så har också skett beträffande Stockholm, Göteborg och Malmö och register föres nu hos mantalsverket i Stockholm samt hos de lokala skattemyndigheterna i de båda övriga städerna. Nämnda myndigheter fullgör, såvitt angår ifrågavarande städer, på länsbyråerna ankommande uppgifter, men är dock icke länsbyråer i författningens mening.

På grund av stämpelförordningens utformning på berörda punkter råder oklarhet i fråga om avgiftsbeläggningen av avtryckskortregister, upprättade av förenämnda lokala myndigheter i Stockholm, Göteborg och Malmö. För dessa myndigheter, vilka är att hänföra till första avdelningen under 1 § stämpelförordningen, bör i förevarande hänseende gälla samma föreskrifter som för länsbyråerna. I enlighet härmed bör uttrycket »upprättat av länsbyrå för folkbokföringen» utgå såväl ur 3 § som 24 § 2 st., varjämte i 3 § stämpelavgiften å 1 krona bör införas också i kolumnen för myndigheter, hänfödda till första avdelningen.

Utöver dessa ändringar i stämpelförordningen erfordras motsvarande jämkning i förordningen om expeditionslösen. Frågan härom torde jag få anmäla i annat sammanhang.

III. Ändring i anledning av ny lag om yrkesskadeförsäkring m. m.

Enligt 33 § lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete meddelas försäkringsrådets beslut kostnadsfritt. En motsvarande bestämmelse finnes i militärsättningsförordningen den 2 juni 1950; i 4 § denna förordning stadgas att försäkringsrådets och riksförsäkringsanstaltens beslut i ersättningsärenden som avses i förordningen meddelas kostnadsfritt.

I proposition nr 60 med förslag till lag om yrkesskadeförsäkring m. m. har någon motsvarighet till bestämmelsen i 33 § lagen om försäkring för

olycksfall i arbete icke upptagits, när bestämmelser rörande stämpelfrihet ansetts böra ha sin plats i stämpelförordningen. I enlighet härmed har även i proposition nr 130 med förslag till förordning om ändring i militärsättningsförordningen stadgandet om kostnadsfria beslut uteslutits. Med anledning av det nu anförda bör 7 § stämpelförordningen kompletteras med ett stadgande om frihet från stämpel i ärenden som handlägges av försäkringsrådet och riksförsäkringsanstalten.

IV. Angående stämpelplikt vid överlåtelse av fast egendom eller fartyg genom fusion.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallade jag den 9 juni 1953 *justitierådet Nils Regner* att såsom särskild utredningsman verkställa en översyn av lösen- och stämpelförordningarna. I utredningsdirektiven framhöll jag bland annat, att vid utredningsarbetet borde beaktas av bevillningsutskottet vid 1952 års riksdag i betänkande nr 20 gjort uttalande om förtursbehandling av frågan om stämpelplikt vid fastighetsöverlåtelse genom fusion.

Med skrivelse den 1 mars 1954 har utredningsmannen överlämnat en promemoria rörande ändringar i stämpelförordningen i vad angår stämpelplikt vid överlåtelse genom fusion av fast egendom eller fartyg.

Över promemorian har, efter remiss, *yttranden* avgivits av Svea Hovrätt, statskontoret, kommerskollegium, styrelsen för Sveriges advokatsamfund, Sveriges industriförbund samt Kooperativa förbundets styrelse. Kommerskollegium har bifogat yttranden från Stockholms handelskammare, Skånes handelskammare, handelskammaren i Göteborg och Sveriges fastighetsägareförbund.

Gällande bestämmelser m. m.

Särskilda bestämmelser om fusion mellan *aktiebolag* infördes först genom nya lagen om aktiebolag den 14 september 1944 (nr 705), vilken trädde i kraft den 1 januari 1948. Syftet var att underlätta en koncentration av ekonomiska företag i större enheter.

Aktiebolagslagen skiljer mellan två fall av fusion. I 174 § regleras det fall då ett dotterbolag, vars samtliga aktier ägs av moderbolaget — s. k. helägt dotterbolag — uppgår i moderbolaget genom att dotterbolaget utan likvidation upplöses och alla dess tillgångar och skulder övertages av moderbolaget. Till reglerna om fusion av helägt dotterbolag med moderbolaget har anknutits bestämmelser, varigenom moderbolag som äger mer än nio tiondelar av aktierna i dotterbolag, berättigas att av övriga aktieägare inlösa återstående aktier. Dessa aktieägare äger även rätt påkalla, att moderbolaget inlöser deras aktier.

Fusion må vidare ske i enlighet med 175 § genom att ett aktiebolags till-

gångar och skulder övertages av ett annat aktiebolag mot vederlag i penningar eller aktier i det övertagande bolaget.

I båda de nämnda fallen skall ett fusionsavtal upprättas, för vars verkställande fordras domstols tillstånd.

Även i den nya lagen om *ekonomiska föreningar* av den 1 juni 1951 (nr 308), som trädde i kraft den 1 januari 1953, har influtit särskilda bestämmelser om fusion (96—98 §§). Vid fusion enligt dessa bestämmelser blir medlemmarna i den överlåtande föreningen medlemmar i den övertagande föreningen. Den förra upplöses utan likvidation och alla dess tillgångar och skulder överförs på den senare. Icke heller sådant fusionsavtal må verkställas utan domstols tillstånd.

De nu nämnda lagarnas bestämmelser om fusion gäller även vissa aktiebolag och föreningar, som i andra avseenden är underkastade särskild lagstiftning. Så är fallet med bl. a. järnvägsaktiebolag, bostadsrättsföreningar och jordbrukets kreditkassor. Beträffande aktiebolag och föreningar, vilka helt lyder under särskild lagstiftning, finns stadganden om fusion icke meddelade i vidare mån än att lagen om bankrörelse innehåller vissa föreskrifter angående bankaktiebolags övertagande av annat bankbolags eller sparbanks rörelse samt lagen om försäkringsrörelse innehåller bestämmelser om frivillig överlåtelse av försäkringsbestånd, helt eller delvis, från ett bolag till ett annat.

Före tillkomsten av de nya lagarna om aktiebolag och ekonomiska föreningar anlätades för genomförandet av fusion allmänna civilrättsliga och associationsrättsliga regler om överlåtelse, skuldövertagande och likvidation m. m.

Stämpelförordningen innehåller icke några direkta stadganden om stämpel vid förvärv av fast egendom eller fartyg på grund av fusion. Bestämmelser om stämpelavgift vid överlåtelse av fast egendom eller fartyg meddelas i 8 § stämpelförordningen.

Avhandling om *köp av fast egendom* skall utom i vissa särskilda undantagsfall förses med stämpel då den företes för lagfart. Stämpeln utgår med 1 krona för varje fulla 100 kronor av egendomens värde om densamma förvärfvas av annan än aktiebolag. För aktiebolag utgår stämpeln med 2 kronor för varje fulla 100 kronor av egendomens värde; i vissa angivna fall är dock stämpeln allenast 1 krona för varje fulla 100 kronor. En särskild föreskrift finns beträffande transport av köpehandling. De för köp meddelade bestämmelserna gäller även i fråga om byte av fast egendom och förvärv av fast egendom genom skifte vid upplösning av bolag eller förening eller, utom i visst fall, på grund av tillskott vid bildande av förening eller efter föreningens bildande. Vid förvärv av fast egendom på grund av tillskott vid bildande av bolag eller efter bolagets bildande uttages stämpel med 1 krona för varje fulla 100 kronor av värdet; dock att stämpelsatsen är 2 kronor därest den tillskjutna egendomen i avhandlingen åsatts högre värde än det belopp, för vilket den som tillskjuter egendomen själv förvärvat densamma.

Beträffande *köp av fartyg (pråm)* till värde av minst 6 000 kronor eller lott i sådant fartyg gäller som regel att anmälan om köpet skall förses med stämpel av 1 krona för varje fulla 100 kronor av fartygets eller lottens värde vid tiden för överlåtelsen. Föreskrifter härom gäller jämväl förvärv genom byte, förvärv genom skifte vid upplösning av bolag eller förening och förvärv på grund av tillskott vid bildande av bolag eller förening eller efter bolagets eller föreningens bildande.

Tidigare uttalanden om stämpelplikt vid fusion.

Associationslagstiftningens bestämmelser om fusion har kompletterats med åtgärder på beskattningens område. Sålunda har bl. a. genom förordningen den 17 november 1950 (nr 587) angående ändring i förordningen den 27 juni 1927 (nr 321) om skatt vid utskiftning av aktiebolags och solidariska bankbolags tillgångar medgivits viss befrielse från utskiftningsskatt i syfte att underlätta fusion enligt aktiebolagslagen mellan moderbolag och helägt dotterbolag. Nämnda lagstiftning grundades på förslag som avgivits i betänkande (SOU 1949: 56) av 1949 års utskiftningsskattesakkunniga. I betänkandet framhölls angelägenheten av att till utredning upptogs frågan om erforderliga lättnader också beträffande skyldigheten att erlagga vissa allmänna avgifter såsom lagfartsstämpel, fondstämpel o. d.

I anledning av motioner vid 1952 års riksdag (I: 348 och II: 381) avgav bevillningsutskottet betänkande (nr 20) angående skyldigheten att erlagga lagfartsstämpel vid fastighetsöverlåtelse genom fusion. Utskottet erinrade om, att riksdagen vid ett flertal tillfällen begärt en revision av stämpelförordningens bestämmelser om stämpelbeläggning av enskilda handlingar samt underströk starkt behovet av en sådan översyn. Särskilt framhölls önskvärdheten av att den för det ekonomiska livet betydelsefulla frågan om lagfartsstämpel vid fusionsavtal behandlades med förtur. Enligt vad utskottet inhämtat hade frågan om stämpelplikten i samband med fusionsavtal prövats i ett antal fall i underrätt, varvid stämpel icke uttagits. Någon för hela riket stadgad praxis syntes dock icke ha uppkommit. Utskottet uttalar i övrigt bl. a. följande.

I brist på direkta författningsbestämmelser råder åtskillig oklarhet i frågan i vad mån lagfartsstämpel skall uttagas vid fastighetsöverlåtelse genom fusion. Enligt utskottets mening är det angeläget, att den nu rådande oklarheten snarast undanröjes. Ur flera synpunkter måste det anses önskvärt, att detta sker genom uttrycklig föreskrift i stämpelförordningen. Utskottet förordar därför, att den i motionerna berörda frågan göres till föremål för närmare utredning. En sådan utredning bör omfatta alla de fall, där genom särskilda lagstiftningsåtgärder åsyftats att underlätta en sammanslagning av ekonomiska företag i större enheter. Utgångspunkten bör därvid vara att bestämmelserna i stämpelförordningen så långt möjligt erhålla sådan utformning att de icke motverka intresset att åvägbringa sådana fusioner, som uteslutande äro motiverade av en ur såväl de direkta intressenternas som det allmännas synpunkt önskvärd koncentration av företagen.

I en framställning den 11 december 1951 från styrelsen för Sveriges advokatsamfund erinrades om, att fusion oaktat de genomförda skattelättnaderna icke kommit till användning i önskad omfattning på grund av vissa allmänna avgifter, såsom lagfartsstämpel, fondstämpel och dylikt, som ett moderbolag vid övertagande av ett dotterbolag ofta hade att erlägga.

Utredningsmannens promemoria.

Utredningsmannen föreslår, att bestämmelser om stämpelbeläggning vid förvärv genom fusion av fast egendom eller fartyg införes i stämpelförordningen. Härvid bör enligt förslaget förvärv genom fusion enligt lagen om aktiebolag mellan moderbolag och dotterbolag, vars samtliga aktier äges av moderbolaget, vara fritt från stämpel (fusion enligt 174 § aktiebolagslagen). Frihet från stämpelavgift bör också gälla vid förvärv genom fusion mellan ekonomiska föreningar (96 § lagen om ekonomiska föreningar). Förvärv genom fusion mellan aktiebolag i andra fall än förut nämnts (175 § aktiebolagslagen) föreslås däremot skola vara avgiftspliktiga enligt de för köp och byte av fast egendom respektive fartyg gällande reglerna.

Utredningsmannen erinrar inledningsvis om att frågan om stämpelskyldigheten kommit i förändrat läge genom de nya bestämmelserna i aktiebolagslagen och i lagen om ekonomiska föreningar och uttalar, att lagfartsstämpel enligt gällande bestämmelser i stämpelförordningen icke torde kunna uttagas vid förvärv genom fusion. Härvidlag anföres följande.

Fusionsavtal ha utformats såsom ett särskilt slag av rättshandlingar som icke omedelbart kunna hänföras till någon av förefintliga rubriker i stämpelförordningen. Vål kan med hänsyn till den reella innebörden av ett dylikt avtal det därigenom gjorda fastighetsförvärvet vara att likställa med något av de i stämpelförordningen uppräknade fången, beträffande aktiebolag särskilt förvärv genom skifte. Emellertid är att märka, att stämpelförordningens 8 § beträffande såväl fast egendom som övriga skatteobjekt innefattar en uppräknning av de förvärvssätt som skola vara stämpelpliktiga, varav följer att icke uppräknade fång i princip skola vara fria från stämpel. Med hänsyn härtill måste iakttagas en restriktiv hållning mot att genom analogisk tillämpning utsträcka stämpelplikten. I betänkandet angående föreningslagstiftningen har av nämnda och andra skäl gjorts gällande att lagfartsstämpel icke enligt nuvarande bestämmelser i stämpelförordningen torde kunna uttagas för en förenings fastighetsförvärv genom fusion. De åberopade skälen äga i mycket tillämpning även beträffande bolagsfusion. På goda grunder synes därför kunna anses att fastighetsförvärv genom fusion enligt ifrågavarande nya lagar över huvud icke är underkastad stämpelskyldighet. Såsom bevillningsutskottet år 1952 framhöll måste det i vart fall anses önskvärt att frågan om stämpelplikten blir klargjord genom föreskrift i stämpelförordningen.

I vad avser införandet av särskilda bestämmelser i stämpelförordningen behandlar utredningsmannen först förvärv av fast egendom genom *fusion*

mellan aktiebolag. Härvid erinras om bevillningsutskottets uttalande, att stämpelplikten bör utformas så, att man icke motverkar sådana fusioner som uteslutande är motiverade av en ur såväl de direkta intressenternas som det allmännas synpunkt önskvärd företagskoncentration. I enlighet härmed förordas frihet från lagfartsstämpel vid fusion mellan helägt dotterbolag och moderbolaget (174 § aktiebolagslagen). Angelägenheten att underlätta dylika fusioner föranledde också den år 1950 genomförda befrielsen från utskiftningsskatt. Samma skäl, som därvid gjorde sig gällande, talar också för befrielse från stämpelavgift. Om nämnda fall av fusion undantages från stämpelplikt skulle man, enligt utredningsmannen, väsentligen träffa de fall, då fusion ur allmän synpunkt kan framstå som önskvärd. Slutligen framhålles, att fusion enligt 174 § aktiebolagslagen är en transaktion med en framträdande formell karaktär.

Beträffande faran för att stämpelfriheten missbrukas i avsikt att kringgå avgiftsbestämmelserna uttalar utredningsmannen följande.

Det kan väl ej alldeles uteslutas att ett bolag förvärvar aktierna i ett annat bolag väsentligen i syfte att åtkomma en fastighet genom stämpelfri fusion i stället för stämpelpliktigt köp eller skifte. För att motverka sådana transaktioner kunde ifrågakomma att inskränka befrielsen till fall då moderbolaget under viss tid, t. ex. fem år innehåft alla aktierna i dotterbolaget eller åtminstone 9/10 därav. Det särskilda skäl som föranledde en liknande inskränkning beträffande frihet från utskiftningsskatt är dock ej tillämpligt beträffande lagfartsstämpeln, och risken för missbruk torde ej vara så stor att en dylik begränsning är nödvändig.

Vid andra fall av fusion mellan aktiebolag än det nu berörda bör enligt förslaget — med den utformning aktiebolagslagens ifrågavarande bestämmelser i 175 § fått — generell stämpelfrihet icke ifrågakomma med hänsyn till faran för missbruk. Det framhålles härvidlag, att aktiebolagslagen i detta fall icke uppställer krav på koncernförhållande och att bestämmelserna principiellt gäller även av varandra helt oberoende bolag. I vad angår stämpelavgiftens storlek uttalar utredningsmannen, att förvärv genom fusion huvudsakligen synes vara att jämställa med förvärv genom köp, byte eller skifte, även om sådant förvärv ibland kan vara jämförligt med förvärv genom tillskott. Fastighetsförvärv genom fusion bör därför stämpelbeläggas enligt de regler som gäller vid förstnämnda fång.

Beträffande *ekonomiska föreningar* erinrar utredningsmannen att dessa är av annan natur än aktiebolag. De sistnämnda är kapitalsammanslutningar, vilkas verksamhet avser vinst å ett av delägarna tillskjutet kapital, medan som ekonomiska föreningar enligt den nya lagen endast anses i verklig mening kooperativa sammanslutningar. Utredningsmannen uttalar i sammanhanget följande.

De ekonomiska föreningarna äro således personsammanslutningar och vid fusion är i allmänhet främst fråga om att överföra den överlåtande föreningens medlemmar till den övertagande föreningen och först i andra hand om ett övertagande av tillgångar. Den företagskoncentration, som äger rum då dylika föreningar sammanföras genom fusion måste ej sällan vara nyt-

tig och önskvärd både med hänsyn till delägarnas intressen och ur allmän synpunkt såsom befrämjande den allt mera betydelsefulla ekonomiska verksamhet som bedrivs genom samverkan i föreningsform. Såväl på grund härav som hänsyn till skäligen krav på likställighet synes det därför vara motiverat att, om frihet från lagfartsstämpel medgives för bolagsfusioner, bereda även föreningar lättnad i detta hänseende.

I fråga om ekonomiska föreningar möter emellertid, påpekas det, den svårigheten att bestämmelserna om fusion icke skiljer mellan transaktioner som är att jämföra med fusion mellan helägt dotterbolag och moderbolag å ena sidan och övriga fall å den andra sidan. Icke heller synes genom särskilda föreskrifter i stämpelförordningen kunna genomföras någon tillfredsställande gränsdragning härvidlag. Risker att fusionsformen skulle anlitas till kringgående av stämpelpfikt då fastighet skall överlätas från en förening till en annan anses emellertid knappast vara stor, när det gäller sådana föreningar för inbördes samverkan, som avses med den nya lagstiftningen. Enligt den nya lagen får emellertid även förening, som är registrerad såsom ekonomisk förening enligt den äldre lagstiftningen, bestå. Till följd härav, påpekar utredningsmannen, kan fusion enligt den nya lagen ske mellan föreningar som utgör kapitalsammanslutningar i egentlig mening. Vad särskilt angår vanliga fastighetsföreningar anses dock icke finnas anledning att räkna med fusioner i större utsträckning. Icke heller beträffande andra kvarstående föreningar av ifrågavarande typ torde föreligga någon beaktansvärd risk att en generell regel om stämpelfrihet vid fusion skall leda till icke åsyftade konsekvenser.

Utredningsmannen övergår härefter till frågan om stämpelpfikt vid fusionsförvärv av *fartyg*. Det framhålls att bestämmelserna om stämpel vid överlåtelse av fartyg i stort sett motsvarar de för överlåtelse av fast egendom gällande reglerna och att de skäl som åberopas för stämpelfrihet vid vissa fusionsförvärv av fastighet också gäller vid sådana förvärv av fartyg. Förslaget innebär därför att stämpelpfikten vid fusionsförvärv av fartyg utformas enligt samma principer som föreslagits beträffande fast egendom.

Avslutningsvis beröres den särskilda stämpelavgift, som utgår vid överlåtelse av fondpapper enligt förordningen den 6 november 1908. Härvid påpekas att denna stämpelpfikt endast gäller vid köp och byte men icke omfattar förvärv genom skifte av eller tillskott till bolag eller förening och icke heller torde föreligga vid överlåtelse av fondpapper genom fusion. Anledning att i förevarande sammanhang vidtaga någon ändring av nämnda förordning anses icke föreligga.

Remissyttrandena.

Utredningsmannens ståndpunkt, att stämpelförordningens bestämmelser i sin nuvarande utformning icke torde vara tillämpliga på förvärv genom fusion, har i flertalet remissvar icke mött erinran. *Svea Hovrätt* uttalar dock att det — även med den riktiga utgångspunkten att stämpelförordningen

skall tolkas restriktivt — icke synes alldeles uteslutet att vid tillämpning av gällande bestämmelser uttaga stämpelavgift vid vissa förvärv av fast egendom eller fartyg genom fusion. Hovrätten anser likväl att frågan om stämpelskyldigheten bör lösas lagstiftningsvägen, dels för att skingra den nuvarande ovissheten, dels för att nå en lösning, som anpassats efter syftemålen med fusionsinstitutet.

I vad avser stämpelfrihet vid fusion mellan helägt dotterbolag och moderbolaget samt mellan ekonomiska föreningar har förslaget tillstyrkts eller lämnats utan erinran av samtliga remissinstanser.

Beträffande stämpelplikten vid fusion mellan aktiebolag enligt 175 § aktiebolagslagen har utredningsmannens förslag lämnats utan erinran av Svea Hovrätt och statskontoret. *Svea Hovrätt* anför följande.

Vad angår 175 § i aktiebolagslagen torde denna paragraf inbegripa fall av fusioner, som skäligen skulle kunna undantagas från stämpelplikt, men att avskilja dem från sådana fall, då stämpelfrihet icke bör föreligga, möter stora svårigheter inom ett område, för vilket påkallas reglering enligt enkla och klara linjer. Att förslagsställaren i detta läge förknippat stämpelplikten med samtliga fall av fusion enligt sagda paragraf får med hänsyn härtill sin förklaring, oaktat invändningar onekligen kunna riktas mot en sådan lösning.

Även *Sveriges industriförbund* tillstyrker, att stämpelplikt föreskrives i nu berörda fall men hemställer att avgiften måtte sättas lägre än som föreslagits. Förbundet anför bl. a. följande.

Genom det föreslagna stadgandet, att förvärv genom fusion enligt 174 § aktiebolagslagen under alla förhållanden skall vara stämpelfritt tillgodoses väsentligen näringslivets välgrundade önskemål i förevarande avseende. För åstadkommande av ur driftssynpunkt önskvärda organisatoriska omläggningar torde dock även möjligheten att verkställa fusion mellan moder- och dotterbolag, som ej är helägt, vara av viss betydelse. En stämpelplikt såsom vid köp eller byte av fast egendom med en stämpel av i regel 2 % kommer givetvis att ofta försvåra genomförandet av dylika fusioner. Genom en stämpel enligt samma grunder som vid förvärv på grund av tillskott vid bildande av bolag eller med 1 % skulle man minska svårigheterna att genomföra önskvärda fusioner men likväl enligt Förbundets mening bereda tillfredsställande skydd mot befarade missbruk.

Kommerskollegium förordar, att möjlighet till befrielse från eller nedsättning av stämpelavgiften lämnas i vissa fall, närmast då koncernförhållande föreligger.

Kooperativa förbundets styrelse ifrågasätter stämpelfrihet även i förevarande fall i den mån vederlaget utgöres av aktier i det övertagande bolaget. Förbundet anför.

I detta fall innebär ju fusionen endast ett sammanförande av två företag, varvid vederlaget utgår på så sätt att aktieägarna i det överlåtande företaget utbyta sina aktier mot aktier i det övertagande bolaget. Därest det finnes befogad anledning att antaga, att den här ifrågasatta stämpelfriheten i vissa fall skulle kunna missbrukas, bör det undersökas, huruvida icke sådant missbruk skulle kunna stävjas genom någon eller några specialbestämmel-

ser så att stämpelfrihet för här påtalade fusioner i princip kan få bliva gällande.

Styrelsen för Sveriges advokatsamfund hävdar, att man bör kunna göra alla fång genom fusion stämpelfria. Därest stämpelfrihet icke skulle kunna komma i fråga vid samtliga fall av fusion enligt 175 § aktiebolagslagen uttalar sig styrelsen i andra hand för att stämpel skall uttagas endast i de fall, då vederlaget utgår i annan form än aktier i det övertagande bolaget.

Styrelsen finner, att man genom en sådan utformning av bestämmelserna skulle från stämpelfriheten utesluta de transaktioner, där en verklig överlåtelse av ägarintresset till en fastighet eller ett fartyg genomföres i fusionens form. Styrelsen anför bl. a. följande.

Styrelsen får särskilt framhålla ett fall av fusion enligt 175 § aktiebolagslagen, där stämpelskyldigheten ter sig särskilt opåkallad, nämligen vid fusion mellan systerföretag. Anledningarna till förekomsten av sådana systerföretag kunna hava varit många. Inom rederinäringen kunna t. ex. de tidigare gällande bestämmelserna om begränsning av redaransvaret hava medverkat. Inom såväl rederinäringen som inom andra verksamhetsområden kunna fusioner mellan systerföretag befinnas ändamålsenliga. Det är emellertid ej givet att en sådan sammanslagning kan eller bör ske genom en samtidig fusion jämlikt 174 § med moderbolaget, varigenom stämpelpfikt enligt förslaget icke skulle föreligga. Man har nämligen att taga hänsyn till dels att moderbolaget måhända ej äger mera än nio tiondelar av aktiekapitalet i dotterföretagen och dels att fusionen med moderbolaget kanske av skilda orsaker är olämplig.

Stämpelbeläggning i enlighet med de regler, som styrelsen i andra hand förordar, skulle visserligen, framhåller man, innebära stämpelfrihet också i vissa fall, då det överlåtande bolagets verksamhet huvudsakligen består i förvaltning av fastigheter och där endast sällan något mera beaktansvärt intresse av fusion torde föreligga. Beslut i stämpelfrågan bör emellertid kunna grundas på lätt påvisbara fakta och med hänsyn härtill synes enligt styrelsen någon inskränkning i den av styrelsen förordade stämpelfriheten icke böra införas beträffande fall av nyssnämnda art.

Departementschefen.

Särskilda bestämmelser om fusion har genom de nya lagarna om aktiebolag och om ekonomiska föreningar införts i den svenska lagstiftningen. Stämpelförordningens stadganden rörande stämpel vid förvärv av fast egendom eller fartyg har hittills icke anpassats till de nya bestämmelserna i associationslagstiftningen. I de fall av förvärv genom fusion som kommit under bedömning synes stämpel icke ha uttagits. Emellertid råder det tvekan om hur stämpelförordningens bestämmelser skall tolkas beträffande sådana förvärv.

På grund av nämnda förhållanden har önskemål framförts om införandet av klargörande bestämmelser beträffande stämpelpikten vid fusionsförvärv. I detta sammanhang har framhållits angelägenheten av att de ifråga-

satta bestämmelserna utformades så att sådana fusioner underlättades, som kunde anses gagneliga ur såväl de direkta intressenternas som det allmännas synpunkt.

Utredningsmannen har föreslagit, att uttryckliga bestämmelser rörande stämpelbeläggning vid fusionsförvärv av fast egendom eller fartyg införes i stämpelförordningen. Enligt förslaget skulle stämpelfrihet gälla vid förvärv genom fusion mellan helägt dotterbolag och moderbolag (§ 174 aktiebolagslagen) ävensom vid fusion mellan ekonomiska föreningar (96 § lagen om ekonomiska föreningar). I övriga fall (fusion enligt 175 § aktiebolagslagen) skulle stadgas stämpelplikt enligt reglerna för köp och byte av fast egendom eller fartyg.

De i frågan hörda myndigheterna och organisationerna har samtliga tillstyrkt förslaget i vad detsamma avser stämpelfrihet vid fusion mellan helägt dotterbolag och moderbolag samt mellan ekonomiska föreningar. I fråga om stämpelbeläggningen vid förvärv genom fusion enligt 175 § aktiebolagslagen har delade meningar yppats. Några remissinstanser har sålunda ansett att stämpelfrihet även borde föreligga vid vissa fall av fusion enligt 175 §. Sveriges industriförbund har i princip tillstyrkt den föreslagna gränsdragningen mellan stämpelfria och stämpelpliktiga fusionsförvärv men ansett att stämpelavgiften vid fusion enligt 175 § aktiebolagslagen borde utgå med en procent i stället för av utredningsmannen föreslagna två procent.

Det är uppenbart, att en reglering av hithörande förhållanden vid fusionsförvärv är påkallad. En sådan reglering synes böra utformas så att den icke lägger oberättigade hinder i vägen för sådana fusioner som kan anses innebära en ur olika synpunkter önskvärd företagskoncentration. I enlighet härmed synes i och för sig stämpelfrihet kunna ifrågakomma, då syftet är att ernå en företagsekonomiskt lämplig organisation, men icke i de fall då fusionsformen begagnas huvudsakligen i syfte att överlåta egendom från ett rättssubjekt till ett annat.

Beträffande fusion mellan ekonomiska föreningar råder enighet om att sammanslagning endast i undantagsfall huvudsakligen grundas på ett intresse av egendomsöverlåtelse. Hinder synes därför icke böra möta för generell befrielse från stämpelavgift i detta fall. Jag tillstyrker sålunda utredningsmannens förslag i denna del.

Vad åter angår förvärv genom fusion mellan aktiebolag torde det med den angivna utgångspunkten icke vara möjligt att medgiva generell befrielse från stämpelavgiften. Problemet blir då väsentligen en fråga om möjligheten att draga en klar gräns mellan de olika fallen. Den av utredningsmannen föreslagna lösningen att begränsa stämpelfriheten till förvärv genom fusion av helägt dotterbolag med moderbolaget synes vara den enda möjliga, även om också här vissa invändningar kan göras gällande. Att ge lindring i stämpelplikten genom ett dispensförfarande torde icke lämpligen kunna komma i fråga. Det synes också naturligt, att gränsdragningen på förevarande område göres enligt liknande grunder som då fråga är om

befrielse från utskiftningskatt. Jag biträder sålunda förslaget även i nu berörda avseende.

Vad beträffar stämpelavgiftens storlek torde här avsedda fusionsförvärv i enlighet med utredningsförslaget böra jämföras med förvärv genom köp och byte och sålunda beläggas med stämpel motsvarande två procent av värdet.

V. Visst undantag från stämpelplikt enligt stämpelförordningen och fondstämpelförordningen.

Den 17 november 1949 undertecknades en överenskommelse mellan Sverige och Finland angående betalning av vissa till Finland lämnade svenska krediter. Överenskommelsen godkändes av riksdagen den 9 maj 1950 (prop. 1950: 61; Rskr. 180). Enligt överenskommelsen gäller bl. a. att förfallna kapitalbelopp av vissa obligationslån skall återbetalas under en utsträckt tid av högst 20 år, räknat från och med den 1 januari 1954. Bland dessa obligationslån ingår vissa särskilda av finska staten, Helsingfors och Åbo städer samt Industri- och Hypoteksbanken i Finland upptagna lån.

Sedermera har överenskommelse ingåtts mellan Finlands bank, å ena sidan, samt Stockholms Enskilda Bank aktiebolag och aktiebolaget Svenska Handelsbanken, å den andra, angående formerna för återbetalandet av sistnämnda lån. Enligt denna överenskommelse skall för de skuldförbindelser, som ännu icke guldits, utfärdas nya obligationer med samma räntefot som de tidigare lånen.

I skrivelse den 4 februari 1954 har härvarande finska beskickning anhållit om vidtagande av sådana åtgärder att förenämnda nya obligationer befrias från stämpelavgift.

Enligt 8 § förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften skall — med vissa undantag, varom här ej är fråga — obligation, som utfärdas här i riket, av obligationsutgivaren före utlämnandet förses med stämpel.

Varder obligationer här i riket utfärdade endast såsom ersättning för förkomna eller förstörda sådana handlingar eller i utbyte mot obligationer av samma utgivare och med samma räntefot, och har de äldre obligationerna varit försedda med stämpel i vederbörlig ordning, är de nya obligationerna fria från stämpel, såvida de icke utfärdas å högre belopp än vara de äldre obligationerna lytt. Utfärdas de nya obligationerna å högre belopp, skall de förses med stämpel för skillnaden mellan beloppen.

Enligt angivna paragraf skall — frånsett vissa undantagsfall — obligation, som utfärdats i utlandet, förses med stämpel innan den första gången, efter det densamma blivit till riket införd, härstädes belånas, försäljes eller på vad sätt det vara må överlåtes eller, därest den ej förut vederbörligen

stämpelbelagts, innan inregistrering sker av bouppteckning efter avliden person, till vars efterlämnade tillgångar obligationen hör.

Om i utlandet utgivna obligationer, som införts hit till riket, av utgivaren inforrats för utbyte, må innehavaren av obligationerna i särskild ordning, varom i nämnda paragraf stadgas, åtnjuta stämpelfrihet för nya, av samma utgivare utfärdade obligationer, till räntefot och belopp motsvarande de tidigare införda.

Vidare skall, enligt förordningen den 6 november 1908 (nr 129 s. 1) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, vid överlåtelse av obligationer genom köp eller byte en särskild avgift erläggas genom stämpelbeläggning av den avräkningsnota, som skall upprättas vid överlåtelsen.

Sist angivna stämpelplikt avser icke det ursprungliga utlämnandet av här i riket utfärdad obligation. Någon motsvarande inskränkning har emellertid icke stadgats beträffande utländsk obligation. Däremot åtnjutes befrielse från fondstämpel utan undantag, då obligation utan mellanavgift utbytes mot annan eller andra obligationer av samma utgivare samt med samma räntefot och till enahanda eller lägre belopp.

Frågan, under vilka omständigheter skyldighet föreligger att erlägga ny stämpelavgift vid konvertering av utländska obligationslån har tidigare varit föremål för bedömande. Genom förordningen den 10 mars 1939 (nr 60) om visst undantag från stämpelplikt enligt förordningen den 19 november 1914 ang. stämpelavgiften m. m., har medgivits stämpelfrihet för obligationer, tillhörande vissa tyska och österrikiska lån, efter det påstämpling av nya betalningsvillkor ägt rum i enlighet med ingångna överenskommelser mellan Sverige och Tyskland. Vid den behandling av ärendet, som föregick avlämnande av proposition i ämnet (nr 72) till 1939 års riksdag, gav statskontoret i en promemoria uttryck åt den uppfattningen — överensstämmande med den tolkning av gällande bestämmelser som regeringsrätten anslutit sig till i likartade frågor — att stämpelfrågan vore beroende av, bland annat, om obligationslåns slutbetalning i samband med konvertering på nyss angivet sätt förlagts till senare tidpunkt än enligt de ursprungliga lånevillkoren. I sådant fall skulle påstämplingen av till lånet hörande obligation anses lika med utfärdande av ny obligation. Till stöd för sin ståndpunkt åberopade statskontoret, att stämpelavgiften hade karaktär av kapitalomsättningsskatt. En sådan skatt avsåge att träffa kapitalet, när det sökte sin placering eller omplacering. Så länge genom konverteringen allenast vidtoges sådana åtgärder, som icke förlängde lånets löptid, frigjordes icke kapitalet för ny placering. Om däremot tiden för lånets återbetalning försköts framåt, skulle staten därigenom att lånekapitalet bands för längre tid än ursprungligen avsetts undandragas en beskattning, därest icke konverteringen i stämpelhänseende likställdes med en nyemittering. Det torde nämligen vara berättigat att utgå från att vid återbetalning av ett lån en ny kapitalplacering regelmässigt ägde rum. Även föredragande departementschefen gav uttryck åt den uppfattningen att, därest särskilt undantag icke stadgades, skyldighet

syntes kunna uppstå att erlægga stämpel enligt 1914 års förordning angående stämpelavgiften och därmed också enligt fondstämpelförordningen, då efter påstämpling av de nya betalningsvillkoren utlämnande skedde av sådana obligationer, för vilka de ändrade betalningsvillkoren innefattade en förlängning av lånetiden. Med hänsyn till att de nya lånevillkoren inginge som ett led i en mellan de svenska och tyska regeringarna träffad allmän uppgörelse rörande de svenska finansiella fordringarna i Tyskland, och då det framstode såsom obilligt, att en enskild obligationsinnehavare skulle drabbas av stämpelplikt, om han följde den av staten med hänsyn till sagda betalningsreglering anvisade vägen för tillvaratagande av sin fordran, förordades att genom särskild författning skulle stadgas undantag från stämpelplikt för de obligationer, som omfattades av det då träffade avtalet. Propositionen godkändes av riksdagen.

Sedermera medgavs genom förordningen den 5 juni 1953 (nr 359) frihet från stämpelplikt vid påstämpling eller utbyte av obligationer m. m. i anledning av en i London den 27 februari 1953 undertecknad överenskommelse angående tyska utlandsskulder. Härvid anlades synpunkter motsvarande dem som anfördes i det år 1939 behandlade ärendet.

Över nu ifrågavarande framställning har yttranden avgivits av *statskontoret* och *överståthållarämbetet*. I yttrandena hävdas, att stämpelplikt torde föreligga beträffande de i framställningen avsedda nya obligationerna. Statskontoret förordar att ifrågavarande obligationer befrias från stämpelavgift. I avseende på innebörden av på området gällande författningar hänvisar statskontoret till förut omförmälda promemoria av år 1939.

I nu förevarande ärende synes samma synpunkter böra anläggas som i nyssnämnda tidigare fall. Jag förordar sålunda, att frihet från stämpelplikt medgives vid utbyte eller påstämpling av obligationer tillhörande de i framställningen angivna lånen. Bestämmelser härom torde böra upptagas i särskild förordning.

Jag vill i detta sammanhang erinra om att jag med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 juni 1953 tillkallat en särskild utredningsman med uppdrag att verkställa en översyn av lösen- och stämpelförordningarna. Med hänsyn till att det tid efter annan visat sig erforderligt att genom särskild lagstiftning medgiva undantag från stämpelplikt vid utbyte eller påstämpling av gamla obligationer, förutsätter jag att vid det pågående utredningsarbetet upptages till bedömande, huruvida det icke vore möjligt och lämpligt att i stämpelförordningen inarbeta bestämmelser av mera generell karaktär för här avsedda fall.

De sålunda förordade ändringarna i stämpelförordningen torde böra träda i kraft, de under I, II och IV upptagna den 1 juli 1954 och den under III upptagna den 1 januari 1955. Den föreslagna förordningen om visst undantag från stämpelplikt enligt stämpelförordningen torde böra träda i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

VI. Departementschefens hemställan.

I enlighet med vad i det föregående anförts har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1) *förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften; samt*

2) *förordning om visst undantag från stämpelplikt enligt förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften m. m.*

Föredragande departementschefen hemställer, att nämnda förslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Harald Häggquist.